

ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΤΟΥ ΦΑΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΑΥΤΙΣΜΟΥ

Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΠΡΩΙΜΗΣ
ΔΙΑΓΝΩΣΗΣ

Μπέκα Αναστασία - Παιδοψυχίατρος

Μερικά ιστορικά στοιχεία

- Ο αυτισμός και οι συναφείς διαταραχές έχουν αναγνωρισθεί και ομαδοποιηθεί τα τελευταία 30 περίπου χρόνια, μέσα από την ανάπτυξη κριτηρίων για τη διάγνωση στα διεθνή ταξινομητικά συστήματα (Rutter- 1978, DSM-III-1980).
- Πρώτος που αναγνώρισε και περιέγραψε την ομάδα των συμπτωμάτων ήταν ο Leo Kanner το 1943, ενώ παράλληλα το 1944 ο Hans Asperger στη Βιέννη περιέγραψε τις πρώτες περιπτώσεις του συνδρόμου που πήρε το όνομά του.

Αρχικά ιστορικά στοιχεία

- Αρχικά θεωρήθηκε ότι τα παιδιά με αυτισμό είχαν κάποιας μορφής σοβαρή ψυχική απόκλιση, μια παιδική ψύχωση.
- Επίσης για μεγάλο διάστημα συνδέθηκαν τα συμπτώματα αυτά με αρνητικές πρώιμες συναισθηματικές σχέσεις κυρίως με τις μητέρες.

Αιτιολογία

- Σήμερα είναι βέβαιο ότι ο αυτισμός οφείλεται σε βιολογικά αίτια. Δεν είναι ψύχωση και δεν οφείλεται στην επίδραση των γονέων ούτε του περιβάλλοντος.
- Πιστεύουμε ότι είναι μια νευροαναπτυξιακή διαταραχή, με σημαντική συννοσηρότητα με άλλες αναπτυξιακές διαταραχές, όπως το σύνδρομο διάσπασης προσοχής και με διάφορες γενετικές, νευρολογικές και μεταβολικές διαταραχές.

Αιτιολογία

Ενοχοποιείται π.χ. Το εύθραυστο X χρωμόσωμα που επηρεάζει με παθοφυσιολογικούς και νευροψυχολογικούς μηχανισμούς λειτουργίες όπως:

- Μνήμη
- Προσοχή
- Μίμηση
- Χωρικές και χρονικές δεξιότητες
- Συνοχή
- Κεντρική επεξεργασία ερεθισμάτων
- Ελλείμματα σε κοινωνικότητα και επικοινωνία

Αιτιολογία

Η τελική «απόδοση» ή λειτουργικότητα του κάθε ατόμου εξαρτάται και από την επίδραση που έχουν πάνω στις λειτουργίες αυτές ατομικά χαρακτηριστικά και χαρακτηριστικά του περιβάλλοντος.

Συχνότητα

Ο αυτισμός δεν αποτελεί μια ομοιογενή ομάδα συμπτωμάτων αλλά εμφανίζει ποικιλία εκδηλώσεων διάφορης έντασης και λειτουργικής επιβάρυνσης οπότε και μιλούμε για ένα φάσμα διαταραχών, από τις λιγότερο επηρεάζουσες το άτομο μέχρι τις πιο σοβαρές.

Πρόσφατες έρευνες ανεβάζουν τη συχνότητα των διαταραχών του φάσματος σε 66 στις 10.000 πληθυσμού.

Συχνότητα: έχει αυξηθεί;

Διχογνωμία για την αναφερόμενη αύξηση της συχνότητας.

Έχει πραγματικά αυξηθεί ο αυτισμός ή αναγνωρίζεται περισσότερο;

Οι εκτιμήσεις για τη συχνότητα εμφάνισης ποικίλλουν ανάλογα με τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται, την ηλικία εξέτασης των παιδιών και την γεωγραφική περιοχή όπου γίνεται η μελέτη.

Πρόσφατες αναφορές στη Βρετανία:

1–2 παιδιά στα 1,000 έχουν αυτισμό

Σχεδόν 6 στα 1,000 στο φάσμα;

Το σύνδρομο Asperger έχει συχνότητα 0,3 στα 1000 παιδιά

Η μεγάλη πλειοψηφία ανήκει στις άτυπες μορφές (που δεν ταξινομούνται αλλιώς)

Πρώιμα συμπτώματα

- Οι διαταραχές του αυτιστικού φάσματος μπορεί να δώσουν συμπτώματα από τον πρώτο χρόνο της ζωής αλλά αυτό μπορεί να συμβεί και αργότερα, σε παιδιά που μέχρι τότε εμφανιζόταν να αναπτύσσονται φυσιολογικά. Στον τυπικό αυτισμό τα συμπτώματα εμφανίζονται νωρίτερα.
- Πολύ σημαντικό για να αναγνωρίσει κανείς τα συμπτώματα αυτά, είναι να έχει κατανοήσει τα στάδια της φυσιολογικής ανάπτυξης των παιδιών στους διάφορους τομείς και στις διάφορες ηλικίες.

Το νέο βιβλιάριο υγείας του παιδιού: σελίδα ..

ΨΥΧΟΚΙΝΗΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Όλα όσα θα αναφερθούν στα διάφορα στάδια της ψυχοκινητικής ανάπτυξης είναι απλώς ενδεικτικά.

Η ψυχοκινητική ανάπτυξη είναι εξατομικευμένη και τυχόν διαφοροποίηση από τα παρακάτω πρέπει να συζητηθεί με τον ΠΑΙΔΙΑΤΡΟ

ΕΞΕΤΑΣΗ ΜΕΤΑΞΥ 4ης ΚΑΙ 6ης ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Αδρή κινητικότητα

Πρηνής θέση (μπρούμυτα)

- Τα άκρα είναι λυγισμένα και σε απαγωγή.
- Μπορεί να σηκώσει λίγο το κεφάλι του.
- Όταν το βρέφος αιωρείται στηριζόμενο στην παλάμη μας με την κοιλιά, κρατά το κεφάλι στο ίδιο ύψος με το σώμα και τα άκρα, άνω και κάτω ελαφρώς λυγισμένα.

Ύπτια θέση (ανάσκελα)

- Κρατά το κεφάλι στο πλάι και τα χέρια σε κάμψη κοντά στο σώμα ή στο στόμα του.

Καθιστή θέση

- Όταν το ανασηκώνουμε για να καθίσει, το κεφάλι δεν ακολουθεί το σώμα, μένει προς τα πίσω και τα χεράκια είναι κλεισμένα σε γροθιά.

Όρθια θέση

- Κάνει αυτόματη βάδιση (πρωτογενές αντανακλαστικό).

Λεπτή κινητικότητα

- Τα δάχτυλα σε σφιχτή «γροθιά».
- Καμιά φορά ένα χέρι στο στόμα.
- Τα χεράκια σφίγγουν όταν έρχονται σε επαφή με κάτι^L (πρωτογενές αντανακλαστικό του δραγμού).

ΕΞΕΤΑΣΗ ΜΕΤΑΞΥ 4ης ΚΑΙ 6ης ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Αντίληψη - Συμπεριφορά - Επικοινωνία

- Αντιδρά σε ήχους, στο φως και στα οπτικά ερεθίσματα.
- Ανταποδίδει το χαμόγελο στη μητέρα του ή στον εξεταστή.

4ος ΜΗΝΑΣ

Αντίληψη - Συμπεριφορά – Επικοινωνία

- Γυρίζει το κεφάλι του προς τον ήχο (φωνή, κουδουνίστρα) που βρίσκεται σε απόσταση 50εκ. περίπου.
- Δείχνει ενδιαφέρον και ξεχωρίζει φωνές.

6ος ΜΗΝΑΣ

Αντίληψη – Συμπεριφορά

- Εξερευνά με τα μάτια το περιβάλλον.
- Αντιδρά με έντονες κινήσεις των άκρων και γέλιο όταν κάποιος παίζει μαζί του.
- Αρχίζει να προφέρει μονοσύλλαβους φθόγγους.
- Ενδεχόμενα μιμείται ήχους.

8ος - 9ος ΜΗΝΑΣ

Αντίληψη - Συμπεριφορά - Επικοινωνία

- Μιλάει με επαναλαμβανόμενες συλλαβές (πα πα πα, ντα ντα ντα).
- Προσπαθεί να ανοίξει ένα μικρό κουτί.
- Ξεχωρίζει γνωστά από άγνωστα πρόσωπα.
- Εντοπίζει τον ήχο σε απόσταση ενός μέτρου.
- Μπορεί να φάει μόνο του ένα μπισκότο.

10ος - 12ος ΜΗΝΑΣ

Αντίληψη - Συμπεριφορά - Επικοινωνία

- Αναζητάει ένα παιχνίδι του που κρύψαμε κάτω από το μαξιλάρι.
- Καταλαβαίνει μικρές προτάσεις (δώσε, φέρε, πάρε).
- Συνεργάζεται όταν το γδύνουμε κρατώντας τα χέρια ψηλά.
- Μιλάει μόνο του πολύ.
- Γνωρίζει το «όχι» και το «μη».
- Χαίρεται να βλέπει εικόνες.

13ος - 15ος ΜΗΝΑΣ

Αντίληψη - Συμπεριφορά - Επικοινωνία

- Ζωγραφίζει μια οριζόντια γραμμή μετά από υπόδειξη.
- Προσπαθεί να διηγηθεί τις εμπειρίες του.
- Προφέρει περίπου 20 διαφορετικές λέξεις.
- Παίζει με κούκλες.
- Βάζει σε σειρά 4 κύβους.
- Δείχνει 5 μέλη του σώματός του.
- Προσπαθεί να τραβήξει το ενδιαφέρον των παρόντων σε κάτι που το ενδιαφέρει.

25ος - 30ος ΜΗΝΑΣ

Αντίληψη - Συμπεριφορά - Επικοινωνία

- Τηρεί κανόνες παιχνιδιού.
- Εντάσσεται σε ομάδα.
- Ξεχωρίζει αγόρι - κορίτσι.
- Επαναλαμβάνει μια φράση με 4 - 5 λέξεις.
- Χρησιμοποιεί το «γιατί», «ποιος», «πότε», «πού».
- Κατασκευάζει «γέφυρα» με 3 κύβους.

3 - 4 ΧΡΟΝΩΝ

Αντίληψη - Συμπεριφορά - Επικοινωνία

- Συντροφικό παιχνίδι.
- Εκδηλώνει θυμό.
- Παίζει με αντικείμενα οικιακής χρήσης και με οικόσιτα ζώα.
- Ταξινομεί αντικείμενα.
- Ενδιαφέρεται για νέες λέξεις.
- Μπορεί να περιγράψει μία εικόνα.
- Τραγουδά απλά τραγούδια.
- Μπορεί να γδυθεί και να ντυθεί χωρίς πολλή βοήθεια.
- Ξέρει όνομα/επίθετο.

4 - 5 ΧΡΟΝΩΝ

Αντίληψη - Συμπεριφορά - Επικοινωνία

- Ρωτάει επίμονα.
- Παίζει μ' ένα αντικείμενο 10 - 15 λεπτά.
- Παιχνίδι με ρόλους.
- Υπερβάλλει και καυχιέται για τον εαυτό του.
- Λέει μια ιστορία με τη σειρά.
- Μιμείται τις δραστηριότητες των ενηλίκων.
- Ξέρει τέσσερα βασικά χρώματα.

5 - 6 ΧΡΟΝΩΝ

Αντίληψη - Συμπεριφορά - Επικοινωνία

- Ομαδικά παιχνίδια.
- Μακριές διηγήσεις.
- Τραγουδά ολόκληρα τραγούδια.
- Παίζει κουκλοθέατρο.
- Συνεργάζεται σε ομάδα 3 - 6 ατόμων.
- Μπορεί να θυμάται τη διεύθυνσή του.
- Μιλά καθαρά, συνήθως χωρίς νηπιακούς ιδιωματισμούς.
- Πιθανόν να μπερδεύει τα γράμματα χ, ξ, ψ.
- Κάνει διάλογο για καθημερινές δραστηριότητες.

6 - 7 ΧΡΟΝΩΝ

Αντίληψη - Συμπεριφορά - Επικοινωνία

- Οργανώνει άλλα παιδιά σε παιχνίδι.
- Κατανοεί κανόνες δίκαιου παιχνιδιού.
- Άμιλλα στα ανταγωνιστικά παιχνίδια.
- Τραγουδά και χορεύει.
- Μιμείται την πραγματικότητα.
- Συζητά όπως οι ενήλικες.

Κοινωνική ανάπτυξη του παιδιού

- Στο νέο βιβλιάριο υγείας δίνεται μεγάλη έμφαση στην κοινωνική ανάπτυξη του παιδιού (σελ. 33-37).
- Περιγράφεται τι αναμένεται ακριβώς να κάνει το παιδί σε κάθε ηλικία και υπάρχει μία σελίδα όπου περιγράφονται τα συμπτώματα του αυτισμού και 2 σελίδες όπου αναπτύσσεται ένα ερωτηματολόγιο για νήπια 18 μηνών, το οποίο είναι ένα screening test για το ενδεχόμενο ανάλογων δυσκολιών.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

(Να συμπληρωθεί όταν το παιδί είναι 18 μηνών)

1. Χαίρεται το παιδί σας όταν το κουνάτε ή το παίζετε στα γόνατά σας;
2. Ενδιαφέρεται το παιδί σας για άλλα παιδιά;
3. Αρέσει στο παιδί σας να σκαρφαλώνει π.χ. στις σκάλες ή στα έπιπλα;
4. Αρέσει στο παιδί σας να παίζει «κουκου» κρυφτό, κ.λπ.;

ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

(Να συμπληρωθεί όταν το παιδί είναι 18 μηνών)

5. Παίζει ποτέ το παιδί σας αναπαριστώντας ότι μιλάει στο τηλέφωνο, φροντίζει τις κούκλες σα μωρά ή άλλα παιχνίδια «στα ψέματα»;
6. Όταν το παιδί σας θέλει κάτι, χρησιμοποιεί ποτέ το δείκτη του χεριού του για να το ζητήσει;
7. Όταν κάτι το ενδιαφέρει, το παιδί σας χρησιμοποιεί το δείκτη του χεριού του για να σας το δείξει;
8. Το παιδί σας παίζει κανονικά με μικρά παιχνίδια (π.χ. αυτοκινητάκια, τουβλάκια), ή μόνο τα βάζει στο στόμα ή τα πετάει κάτω;

ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

(Να συμπληρωθεί όταν το παιδί είναι 18 μηνών)

9. Σας φέρνει παιχνίδια ή αντικείμενα για να σας τα δείξει;
10. Σας κοιτάζει στα μάτια για πάνω από 1 - 2 δευτερόλεπτα;
11. Εκδηλώνει το παιδί σας ποτέ ιδιαίτερη ευαισθησία σε θορύβους (π.χ. κλείνοντας τα αυτιά του);
12. Το παιδί σας χαμογελάει όταν το κοιτάτε ή του χαμογελάτε;

ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

(Να συμπληρωθεί όταν το παιδί είναι 18 μηνών)

13. Σας μιμείται το παιδί (όταν π.χ. κάνετε μία αστεία γκριμάτσα);
14. Ανταποκρίνεται όταν το καλείτε με το όνομά του;
15. Εάν του δείξετε κάποιο παιχνίδι ή άλλο αντικείμενο σε απόσταση, θα το κοιτάξει;
16. Το παιδί σας περπατάει;
17. Εάν εσείς κοιτάτε κάτι, θα το κοιτάξει και το παιδί σας;

ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

(Να συμπληρωθεί όταν το παιδί είναι 18 μηνών)

18. Κάνει το παιδί σας ασυνήθιστες κινήσεις με τα δάκτυλά του κοντά στο πρόσωπό του;
19. Προσπαθεί το παιδί σας να τραβήξει την προσοχή σας στις δραστηριότητές του;
20. Έχετε αναρωτηθεί ποτέ εάν το παιδί σας δεν ακούει;
21. Το παιδί σας καταλαβαίνει τι λέει ο κόσμος στον περιβάλλοντα χώρο του;
22. Έχετε προσέξει το παιδί σας καμιά φορά να χαζεύει χωρίς να κοιτάζει κάτι συγκεκριμένο ή να περπατάει γύρω-γύρω χωρίς σκοπό;
23. Όταν αντιμετωπίζει κάτι ασυνήθιστο, το παιδί σας κοιτάζει το πρόσωπό σας για τη δική σας αντίδραση;

Άλλες κλίμακες αξιολόγησης αυτισμού σε βρέφη

Autism Observation Scale for Infants (AOSI)- Καναδική κλίμακα

- Απουσία χαμόγελου σε ανταπόκριση χαμόγελου από άλλους
- Μη ανταπόκριση όταν καλείται το όνομα του παιδιού
- Παθητική ιδιοσυγκρασία
- Μειωμένο επίπεδο δραστηριότητας στην ηλικία των 6 μηνών που ακολουθείται από υπερβολική ερεθιστικότητα
- Τάση εστίασης της προσοχής σε ορισμένα αντικείμενα

Autism Observation Scale for Infants (AOSI)- Καναδική κλίμακα-συνέχεια

- Μειωμένη κοινωνική αλληλεπίδραση
- Απουσία εκφράσεων στο πρόσωπο όταν το παιδί κοντεύει στην ηλικία των 12 μηνών
- Ατυπική οπτική επαφή και προσοχή του παιδιού προς άλλους και το περιβάλλον
- Στην ηλικία του ενός έτους, τα ίδια αυτά παιδιά παρουσιάζουν δυσκολίες επικοινωνίας, έκφρασης και γλώσσας
- Χαμηλότερο επίπεδο εκφραστικής και δεκτικής έκφρασης, λιγότερες χειρονομίες, κατανόηση λιγότερων φράσεων

Άρα

**Πολύ σημαντικό ρόλο στην
αξιολόγηση της πιθανότητας
ύπαρξης διαταραχής στο φάσμα του
αυτισμού και παραπομπής σε
παιδοψυχίατρο έχει ο παιδίατρος**

Νοητική υστέρηση;

Είναι παρούσα στο 70% των παιδιών με αυτισμό αλλά συνήθως απουσιάζει από τα παιδιά με διάχυτη αναπτυξιακή διαταραχή που δεν ταξινομείται αλλιώς και συχνά ο Δ.Ν. είναι αυξημένος στο σύνδρομο Asperger

Για τη διάγνωση απαιτείται..

- Αναλυτικό Αναπτυξιακό Ιστορικό
- Εξατομικευμένη αξιολόγηση
- Κατανόηση της έννοιας του φάσματος με περιοριστικές-λειτουργικές μορφές αυτισμού ή τυπικές-άτυπες μορφές
- Συνεχής εξέλιξη άρα συνεχής αξιολόγηση του επιπέδου ανάπτυξης/εξέλιξης
- Κατανόηση της στάσης, των πληροφοριών που οι γονείς μπορούν να συνεισφέρουν και υποστήριξή τους
- Εμπλοκή διεπιστημονικής ομάδας

Διαταραχές στο φάσμα του αυτισμού

- Τυπικός αυτισμός
- Σύνδρομο Rett
- Αποδιοργανωτική διαταραχή της παιδικής ηλικίας
- Σύνδρομο Άσπεργκερ
- Διάχυτη αναπτυξιακή διαταραχή μη ταξινομούμενη αλλιώς

Κριτήρια Διάγνωσης

- Ποιοτική απόκλιση στην κοινωνική αλληλεπίδραση
- Ποιοτική απόκλιση στην επικοινωνία(λεκτική και μη λεκτική)
- Δυσκολίες στη σκέψη, στη φαντασία, περίεργα ενδιαφέροντα, εμμονές και στερεοτυπίες

Διάγνωση

Απαραίτητα

Με συνδυασμό συμπτωμάτων και από τις
3 περιοχές (κοινωνικότητα,
επικοινωνία, στερεότυπες
συμπεριφορές).

Κοινωνική συναλλαγή και αλληλεπίδραση

Για παράδειγμα:

- Κάνει βλεμματική επαφή ;
- Επικοινωνεί για κοινωνικούς σκοπούς (χαιρετάει, ρωτάει, σχολιάζει, απαντάει, περιγράφει) ;
- Παίρνει πρωτοβουλία για αλληλεπίδραση με κατάλληλο τρόπο ;
- Παίζει με άλλα παιδιά ;
- Κατανοεί τις σκέψεις και τα συναισθήματα των άλλων;
- Συνεργάζεται ;
- Μιμείται ;
- Συμπεριφέρεται κατάλληλα σε διαφορετικές κοινωνικές καταστάσεις ;
- Έχει αναπτύξει λειτουργικό και συμβολικό παιχνίδι. ;

Επικοινωνία μέσω λόγου και ομιλίας

Για παράδειγμα:

- Έχει αναπτυχθεί λόγος και ομιλία ;
- Χρησιμοποιείται με σκοπό να επικοινωνήσει;
- Είναι πραγματολογικά σωστός ;
- Επαναλαμβάνει την τελευταία λέξη ή φράση, και χρησιμοποιεί σωστά τις αντωνυμίες ;
- Έχει ο λόγος σωστό τονισμό, ρυθμό, ένταση ;
- Συνδυάζεται με αντίστοιχη εξωλεκτική επικοινωνία (βλέμμα, χειρονομίες) ;
- Χρησιμοποιεί το παιδί ανύπαρκτες λέξεις (που φτιάχνει μόνο του);
- Κατανοεί τον μεταφορικό λόγο;

Ενδιαφέροντα-συμπεριφορές

Για παράδειγμα:

Ρουτίνες και στερεοτυπικά επαναλαμβανόμενες συμπεριφορές : σειροθετήσεις, επίμονη ενασχόληση με άσκοπες δραστηριότητες, εμμονή με άχρηστες λεπτομέρειες (αριθμούς, δρομολόγια),

Αντίσταση στην αλλαγή

Επίμονα επαναλαμβανόμενες ερωτήσεις

Περιορισμένη φαντασία

Ιδιαίτερα ανεπτυγμένοι τομείς δεξιοτήτων

Αισθητηριακές λειτουργίες

Ο εγκέφαλος δέχεται πληροφορίες και τις επεξεργάζεται με διαφορετικό τρόπο από ότι οι υπόλοιποι άνθρωποι.

Τελικά προκύπτει

υπερ-ευαισθησία ή υπο-ευαισθησία,
υπερ-αντίδραση ή υπο-αντίδραση

Που αφορούν τις αισθήσεις :

Ακοής – Όρασης – Αφής – Γεύσης – Όσφρησης-Σωματογνωσίας
-Ισορροπίας

Ως συνέπεια

Το παιδί κατακλύζεται εύκολα ή είναι «αναίσθητο» σε αισθητηριακά ερεθίσματα

Συνέπεια της πρώιμης διάγνωσης..

Η πρώιμη αντιμετώπιση

Αντιμετώπιση

- Ιατρική φροντίδα (διάγνωση, διαφοροδιάγνωση, ιατρική παρακολούθηση)
- Θεραπευτική φροντίδα ανάλογα με τις εξατομικευμένες ανάγκες:
(πρώιμη και συνεχιζόμενη θεραπευτική παρέμβαση):
Λογοθεραπεία- Εργοθεραπεία, Ειδική αγωγή
- Ψυχοεκπαίδευση και υποστήριξη της οικογένειας.
- Εκπαίδευση (προετοιμασία για ένταξη στο σχολικό πλαίσιο συμμετοχή σε τυπικό ή άτυπο σχολικό πλαίσιο με ανάλογη στήριξη (σε τμήμα ένταξης, με παράλληλη στήριξη)_

Γιατί είναι σημαντική η πρώιμη διάγνωση;

Θεωρείται ότι υπάρχει μια κρίσιμη περίοδος στην ανάπτυξη του εγκεφάλου που αν βοηθηθεί το παιδί στη διάρκεια αυτής της περιόδου το αποτέλεσμα είναι σημαντικά καλύτερο σε σχέση με την καθυστερημένη έναρξη βοήθειας .

Έχουν μελετηθεί τα αποτελέσματα παρεμβάσεων σε παιδιά προσχολικής ηλικίας και έχουν συγκριθεί με τα αποτελέσματα παρεμβάσεων σε παιδιά που μπήκαν στο πρόγραμμα σε μεγαλύτερες ηλικίες.

Σχετικά με τις παρεμβάσεις

- Γενικά η έναρξη παρέμβασης στην προσχολική ηλικία θεωρείται πρώιμη αν και γίνονται πολλές προσπάθειες να ξεκινήσει η εκπαίδευση των παιδιών αυτών από τη βρεφική ηλικία.
- Οι ώρες των παρεμβάσεων προτείνεται να είναι πολλές (σε μερικά προγράμματα 12-36 ώρες την εβδομάδα)
- Τα είδη των παρεμβάσεων ποικίλλουν, χωρίς να έχει επιβεβαιωθεί η σημαντικό προβάδισμα κάποιας θεραπευτικής παρέμβασης σε σχέση με το τελικό αποτέλεσμα.

Η συνέχεια..

Με άλλον ομιλητή στο επόμενο!!

Σας ευχαριστώ που με
ακούσατε!